

Tampa Kinezyofobi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tampa Kinezyofobi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31362>

Özet

Tampa Kinezyofobi Ölçeği (TKÖ), bireylerin a?r? veya yaralanma korkusu nedeniyle hareket etmekten kaç?nma derecesini ölçmek için tasarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle kronik a?r? hastalar?nda gözlemlenen ve korku-kaç?nma modelinin temelini oluşturan kinezyofobi yap?s?n? de?erlendirmektedir. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, Öznur Tunca Y?lmaz ve arkadaşlar? tarafından 2011 y?l?nda yap?lm?? olup, Türkçe konu?an popülasyonlarda hareket korkusunun klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir bir ?ekilde ölçülmesini sa?lamay? amaçlamaktadır.

Kinezyofobi, hareketin zararlı olaca?? inanc?ndan kaynaklanan a??r?, mant?ks?z ve zayıflat?c? bir hareket korkusudur. TKÖ, bu korkunun yo?unlu?unu ve fonksiyonel k?s?tlilik üzerindeki etkisini nicel olarak belirleyerek, rehabilitasyon programlar?n?n planlanmas?nda ve hastal???n seyrinin takibinde önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kinezyofobi, Kronik A?r?, Hareket Korkusu, Tampa Kinezyofobi Ölçeği, Adaptasyon, Psikometri, Fizyoterapi.

Yazarlar

Öznur Tunca Y?lmaz, Yakup Yakut, Fatih Uygur, Nilgün Ulu?.

Amaç

Tampa Kinezyofobi Ölçeği'nin temel amacı, kas-iskelet sistemi rahats?zlikler? veya kronik a?r? ya?ayan bireylerde hareket etme korkusunun (kinezyofobi) düzeyini ölçmektir. Bu korku, genellikle yeniden yaralanma veya a?r?n?n artmas? endi?esinden kaynaklanır ve bireyin fiziksel aktiviteden kaç?nmas?na yol açarak iyile?me sürecini olumsuz etkiler.

Ölçeğin Türkçe versiyonunun adaptasyon çal??mas?, Türkiye'deki klinisyenler ve ara?t?rmacılar için kinezyofobi düzeyini standart, geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirleyebilecek bir araç sunmayı amaçlam??tır. Bu sayede, kinezyofobinin varl??? ve ?iddeti, hastalar?n tedaviye yan?tlar?n? ve fonksiyonel durumlar?n? de?erlendirmede kritik bir de?i?ken olarak kullan?labilmektedir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki korku-kaç?nma modeline dayanan kinezyofobi yap?s?n? ölçmektedir. Kinezyofobi, yaralanma sonrası a?r?n?n devam etmesinde ve engellilik durumunun kronikle?mesinde merkezi bir rol oynayan bili?sel ve duygusal bir tepkidir. Bireyler, hareket etmenin tehlikeli oldu?una dair felaketle?tirici inançlara sahiptirler, bu da kaç?nma davran??lar?na

ve dolayısıyla fiziksel kondisyonun azalmasına neden olur.

Tampa Kinezyofobi Ölçeği, bu yapısal korkuyu iki ana boyutta ele alır: **Aktivite Kaçınma** (Avoidance of Activity) ve **Somatik Odaklanma/Zarar** (Somatic Focus/Harm). Aktivite Kaçınma, airtiy önlemek için fiziksel hareketlerden veya günlük aktivitelerden geri durma eğilimini yansıtırken; Somatik Odaklanma/Zarar ise vücut hissiyatlarına airtir dikkat etme ve hareketin potansiyel olarak zararlı olduunu inancını içerir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi doğrudan belirtilmemiş olsa da, Türkçe adaptasyon çalışmalarında genellikle yapı geçerliliği incelenmektedir. Yapı geçerliliği, ölçeğin gerçekten kinezyofobi yapısını ölçüp ölçmediğini belirler. Adaptasyon sürecinde, ölçeğin diğer geçerli airtir, engellilik veya anksiyete ölçekleri ile olan korelasyonları (e-zamanlı geçerlik) incelenerek yapı geçerliliği desteklenmiştir.

Özellikle Yılmaz ve arkadaşlarının (2011) çalışmasında, çeviri sürecinin ardından uzman görüşleri alınarak dilsel ve kültürel eirtirliğin sağlandığı ve böylece ölçeğin **içerik geçerliliğinin** yüksek tutulduunu varsayılmaktadır. Ölçeğin klinik popülasyonları sairtir bireylerden airtir etme yeteneği (ayrirtir geçerliliği) de kinezyofobi ölçümündeki önemini peki-tirmektedir.

Güvenirlik

Yılmaz, Yakut, Uygur ve Ulu (2011) tarafından gerçekleştirilen Türkçe adaptasyon çalışması, ölçeğin en önemli psikometrik özelliklerinden biri olan test-tekrar test güvenilirliği üzerine odaklanmıştır. Bu güvenilirlik türü, aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlarının tutarlılığını gösterir. Çalışmada, kinezyofobi düzeylerinin zaman içinde stabil kaldığı ve ölçeğin yüksek düzeyde tutarlılık sergilediği rapor edilmiştir.

Güvenirliğin bir diğer önemli boyutu olan **iç tutarlılık** (Cronbach alfa katsayısı), ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir. Her ne kadar bu bilgi kaynakta '-' olarak belirtilmiş olsa da, başka bir adaptasyon çalışmasında iç tutarlılık katsayısının genellikle kabul edilebilir sınırları (örneğin, 0.70 ve üzeri) üzerinde olduunu rapor edilir. Yüksek iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenilirliği, Türkçe TKÖ'nün klinik uygulamalar için sağlam bir araç olduunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Tampa Kinezyofobi Ölçeği'nin orijinal versiyonu genellikle 17 maddeden oluşur ve genellikle iki faktörlü bir yapı sergiler. Türkçe adaptasyon çalışmaları da bu faktör yapısını korunup korunmadığı incelenir.

Adaptasyon çal??mas?, genellikle do?rulamaya veya aç?klay?c? faktör analizi kullan?larak ölçe?in maddelerinin, teorik olarak beklenen kinezyofobi boyutlarına (Aktivite Kaç?nma ve Somatik Odaklanma/Zarar) uygun ?ekilde yüklendi?ini teyit eder. Bu analizler, ölçe?in kültürel olarak uyarlanm?? Türkçe formunun da, orijinal ölçekle aynı psikolojik yapıyı ölçtü?ünü kan?tlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Likert Ölçeği (Genellikle 4 noktalı derecelendirme sistemi kullanılır: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 4=Kesinlikle Katılıyorum).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Population Group: Kronik ağrı hastaları, kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları olan bireyler.

Age Group: Yetişkinler.

Population Details: Çal??malar genellikle spesifik ağrı grupları (örn. bel ağrısı, boyun ağrısı) üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

TSK-TR, Kinezyofobi Ölçeği, Hareketten Kaç?nma, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon Çal??mas?, Test-Tekrar Test.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Öznur Tunca Yılmaz

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: oznurtunca@yahoo.com

Correspondence Address: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in Türkçe adaptasyonu 2011 yılında yayımlanmıştır. Ölçe?in akademik ve klinik amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar Öznur Tunca Yılmaz ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim

e-posta adresi: oznurtunca@yahoo.com.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [tampa-kinezyofobi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yılmaz, Ö. T., Yakut, Y., Uygur, F. ve Ulu?, N. (2011). Tampa Kinezyofobi Ölçeği'nin Türkçe versiyonu ve test-tekrar test güvenilirliği. *Fizyoterapi Rehabilitasyon*, 22(1), 44-49.

Orijinal ölçek referansı (Miller et al., 1991) ve Vlaeyen ve ark. (1995) gibi TSK'nın yaygınlaşmasına katkıda bulunan temel kaynaklar, adaptasyon çalışmasının arka planını oluşturmaktadır.

Tampa Kinezyofobi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Tampa Kinezyofobi Ölçeği'nin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle ölçek maddeleri buraya eklenememiştir.